

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

X. De quantitate Contritionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

dum, cùm Deus peculiari inspiratione ad pœnitentiam nos inuitat, iuxta illud Psalm. 94. *Hodie si Vocem eius audieritis, nolite obdurare corda Vestra.* At extra eiusmodi tempora, impœnitentia non tam peccatum nouum, quàm peccati patrati circumstantia est: quamdiu enim quisque in peccato hæret, tamdiu impœnitens dici potest, & semper magis, ac magis difficilem sibi reditum ad gratiam Dei facit. Porro S. Thomas in 2. 2. quæst. 14. art. 2. de impœnitentia ista posteriore loquutus est: idem verò auctor in 3. part. quæst. 84. art. 7. ad 1. agnoscit præceptum naturale de pœnitentia agenda; & quæst. 85. art. 2. speciale præceptum de Pœnitentia consistare confirmat. Sed de his ista sufficiant, de quibus integræ disputationes in libris nostrorum exstant.

CAPVT X.

De quantitate contritionis.

EXTRA controuersia erat; Quantanam esse debeat ea tristitia, quam de peccatis suscipimus, ad iustificationem peccatorum sufficiat. Hic præterea triumphat, atq; exultant Aduersarij: enim præsumunt enim se locum reperisse, ex quo doctrinam Catholicam de Pœnitentia cum plausu vulgi reprehendant, vt quæ ad desperationem sternat viam, vel cerè planè dubios, atque incertos de sua iustificatione homines reddat.

Martius Kemnitius in 2. part. Examinis, pag. 963. scribit Concilium Tridentinum exigere ad iustificationem, contritionem charitate perfectam; eam autem contritionem, si perfecta sit, probat ex Scoto, habere debere certum gradum intensiōnis, & certo spatio temporis continuari; cùm tamen neque possit vlla ratione constitui, quotus ille gradus sit, neque quantum spatium temporis exigatur. Ita nimirum redduntur perplexa, & implicata omnia. Addit etiam ex testimonio Scholasticorum aliorum, contritionem oportere charitate procedere; charitate autem Deum super omnia diligere debere: ad quam perfectionem nullus Sanctorum hac vita peruenire potest. Ex his ita colligit pag. sequenti

Impossibilis igitur est sufficientia, & perfectio contritionis.

eius persuasio vel facit Pharisæos, vel desperabundos. Consciētia enim, quæ nunquā potest certa esse de sufficientia & perfectione contritionis, semper dubia & incerta manebit de remissione peccatorum, & reconciliatione cum Deo. Hæc ille.

Adeundem modum Ioannes Calvinus lib. 3. Instit. cap. 4. §. 2. *Contritionem, inquit, debitam exigunt, hoc est, iustam & plenam: sed interim non constituunt, quando securus aliquis esse possit, se hac contritione ad iustum modum defunctū esse. Et infra: Sed ubi exigitur doloris acerbitas, quæ culpa magnitudini respondeat, & quæ in trutina appendatur cum fiducia Veniæ; hic verò misera conscientia miris modis torquentur, & exagitantur, dum sibi debitam peccatorum contritionem imponi vident, nec assequuntur debiti mensuram, ut secum decernere possint, se persoluisse quod debebant. Et §. 3. Quod si me, inquit, calumniari atunt; prodeant sanè, & unum aliquē ostendant, qui huiusmodi contritionis doctrina, vel non sit ad desperationem adactus: vel simulationem doloris, iudicio Dei, pro vero dolore non opposuerit. Hæc ille. Nec dissimilia scripta reliquit Heshusius in lib. de sexcentis erroribus Pontificiorum, tit. 9. num. 25. & 28.*

Nos igitur duo præstabimus in præsentī disputatione. Demonstrabimus PRIMVM, quod nobis obiiciunt aduersarij, in ipsos verissimè conuenire, ut videlicet ad desperationem adigant pœnitētes. DEINDE doctrinam cōmunem Theologorum veram, & consolationis plenam de quātitate contritionis breuiter explanabimus.

Ut incipiamus à PRIMO, concedunt aduersarij, Kemnitius & Calvinus, contritionem, eamque seriam & vehementem, esse necessariam. Kemnitius in 2. part. Examinis pag. 942. *Ardua, inquit, questio est, quomodo Pœnitentia ita agi possit, ut certi simus nos consequi reconciliationem, & remissionem peccatorum: si enim Pœnitentia non rectè agitur, peccator licet quarat, non tamen assequitur remissionem peccatorum. Deinde pag. 953. explicans quomodo agatur vera Pœnitentia: Omnino, inquit, in iis, qui veram & seriam Pœnitentiam agunt, necessaria est contritio. Et pag. 954. docet, contritionem acrem ac vehementem esse debere: Hinc sequitur, inquit, dolor conscientia, grauitè dolentis se peccasse.*

M m m m m

esse.

vâsse, & peccatis offendisse Deum. Calvinus lib. 3. Institur. ca-
pit. 4. §. 2. Equidem, inquit, sedulo & acriter instandum est
fateor, ut quisque amare deslendo sua peccata, sed ad eorum
diffidentiam & odium magis acuat. Et §. 3. Diximus & nos
inquit, quodam loco, nunquam sine Pœnitentia obuenire pec-
catorum remissionem; quod nulli nisi afflicti, & peccatorum
conscientia vulnerati, Dei misericordiam implorare sincere
possunt. Hæc ille.

Quamuis autem iisdem in locis dicant, ac protestentur
se non facere contritionem causam, aut meritum remissio-
nis peccatorum, & Calvinus iactet se sustulisse illa animo-
rum tormenta; Quod contritio debita præstanda sit: tamet
ex iis, quæ ipsi docent, apertissimè sequitur, neminem
sententia ipsorum sine vera, serua, grauique contritione ius-
tificari, siue ea contritio iustificationis causa sit, siue con-
ditio tantum, siue quid aliud; id enim ad rem nostram hoc
loco non pertinet.

Quæ sit autem vera, seruaque contritio, sine qua peccata
non remittuntur; non possumus aliunde melius, ac tutius
discere, quàm ex literis sacris. Porro, literæ sacræ ubique
requirunt contritionem ex toto corde; qualis est etiã vera
dilectio, ex qua contritio vera procedit. Deut. 4. *Cum quæ-
sieris Dominum, inuenies eum, si toto corde quæsieris eum, &
rôta tribulatione anima tua.* Deut. 30. *Si ductus pœnitentia
cordis, reuersus fueris ad Dominum in toto corde tuo, &
anima tua, miserebitur tui.* 3. Reg. 8. *Si peccauerint tibi,
reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo, & tota anima
propitiaberis populo tuo.* 2. Paralip. 30. *Dominus bonus propi-
tiabitur cunctis, qui in toto corde requirunt eum.* Hierem. 3.
*Quæretis, & inuenietis me, cum quæseritis me in toto corde
vestro.* Ioël. 2. *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in
iunio, fletu, & planctu, & scindite corda vestra.*

Debent igitur Aduersarij, velint nolint, admittere, si
cōtritione perfecta, & quæ ex toto corde sit, nõ remitti pe-
ccata. Atqui eiusmodi contritionem, vt etiam dilectionem
Dei, ex toto corde, impossibilem in hac vita esse contendunt
& quam nullus vnquam Sanctorum habuerit, vt ex locis
præ citatis, & ex aliis multis omnes norunt qui eorum se-
pta

pra legerunt. Quare sequitur, vt remissio peccatorum plane sit impossibilis, & pœnitentibus nihil supersit aliud, nisi desperatio, si vera est doctrina Kemnitij & Caluini. Quam enim, quæso, spem salutis ille concipiet, qui contritionem ex toto corde impossibilem esse censet; & eam solam veram ac seriam Contritionem esse, negare non potest; & sine vera seriatque Contritione peccata non remitti sibi certissime persuasit?

CAPVT XI.

De quantitate Contritionis, ex sententia Catholicorum.

SED iam dimissis Aduersariis, veram de Contritionis quantitate sententiam aliquot propositionibus complectamur.

PRIMA propositio: *Non requiritur ad eam contritionem, qua sit futura sufficiens ad remissionem peccati, vt æqualis sit magnitudini iræ diuinae.* Hæc est contra calumniam & mendacium Caluini, qui lib. 3. Institut. cap. 4. §. 2. vt etiam in primo libro notauimus, scribere ausus est, eam perfectam contritionem à Catholicis exigi, vt in trutina appendatur cum fiducia veniæ: non potest autem in trutina appendi cum fiducia veniæ, nisi sit iustum precium peccatorum, & ex rigore iustitiæ satisfaciatur Deo, atq; iræ ipsius magnitudinem æquet.

ET quidem non exigi à Catholicis tantam contritionem, perspicuum est ex eo, quod omnes Catholici negant, Contritione mereri nos ex condigno iustificationem, aliqui etiam negant ex congruo. Rectè autem non exigi, probari potest, tum quia scriptum est: *Quis nouit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?* Psalm. 89. tum quia peccatum lethale, Deum qui infinitæ dignitatis est, offendens, infinitam indignationem & pœnam meretur: non potest autem homo infinitum precium offerre Deo, quantumuis doleat ac seipse excruciet.

SED argumentum euidentius habemus ex diuinarum Scripturarum testimoniis, atque exemplis. Nam Scriptura nihil

M m m m m 2

aliud